

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3104/2558

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โจทก์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ผู้สวมสิทธิเจ้าหนี้บริษัทดีไฟ จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/33, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 130, ป.พ.พ. มาตรา 193/14

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม่สิทธิเรียกร้องสำหรับดอกเบี้ยค้างชำระจะมีกำหนดอายุความ 5 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/33 (1) แต่ปรากฏว่าเจ้าหนี้ได้ฟ้องลูกหนี้ขึ้นต้นให้ชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระ อายุความย่อมระงับเหตุลง ตามมาตรา 193/14 (2) เมื่ออายุความระงับเหตุลงแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนหน้านี้จึงไม่นับเข้าในอายุความตามมาตรา 193/15 วรรคสอง การที่อายุความระงับเหตุลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขึ้นต้น ย่อมเป็นโทษแก่ลูกหนี้ที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันด้วย ตามมาตรา 692 ปรากฏว่าคดีที่เจ้าหนี้ฟ้องลูกหนี้ขึ้นต้นให้ชำระหนี้ ศาลแพ่งอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2547 โดยคู่ความมิได้ฎีกา คดีย่อมถึงที่สุดในวันที่ 22 กันยายน 2547 อันเป็นเหตุที่ทำให้อายุความระงับเหตุลงสิ้นสุด ณ เวลาดังกล่าว จึงให้เริ่มนับอายุความใหม่สำหรับลูกหนี้ที่ 4 ตั้งแต่นั้น ตามมาตรา 193/15 วรรคสอง เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ค้ำประกันจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2550 จึงยังไม่พ้นกำหนดอายุความ 5 ปี สิทธิเรียกร้องสำหรับดอกเบี้ยที่ค้างชำระตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี ซึ่งลูกหนี้ที่ 4 ค้ำประกันไว้ จึงยังไม่ขาดอายุความ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิได้รับชำระดอกเบี้ยได้ หากว่ามีสิทธิได้รับชำระดอกเบี้ยย้อนหลังจากวันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดขึ้นไป 5 ปี ไม่อย่างไรรก็ตามความรับผิดชอบของลูกหนี้ที่ 4 ในเรื่องต้นเงินและดอกเบี้ยย่อมจำกัดเพียงไม่เกินความรับผิดชอบของลูกหนี้ขึ้นต้นที่มีต่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาถึงที่สุดคดีแพ่งเท่านั้น

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ที่ 4 เด็ดขาด ต่อมาศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายกฟ้องลูกหนี้ที่ 4 และศาลฎีกามีคำพิพากษาให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ 4 เด็ดขาด เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นเงิน 286,354,139.83 บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 ในฐานะเจ้าหนี้ไม่มีประกัน เป็นเจ้าหนี้รายที่ 76 ระหว่างสอบสวนบริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิแทนเจ้าหนี้ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อนุญาต เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 104 แล้ว เจ้าหนี้รายที่ 6 ที่ 83 ที่ 84 และลูกหนี้ที่ 4 ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วทำความเห็นว่า ลูกหนี้ที่ 4 ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ของบริษัทริช เรียล เอสเตท จำกัด ลูกหนี้ขึ้นต้นที่มีต่อเจ้าหนี้ ในมูลหนี้ตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี แล้วผิดนัดไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ได้ฟ้องลูกหนี้ขึ้นต้นและลูกหนี้ที่ 4 ต่อศาลแพ่งเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๕.5308/2545 ขอให้บังคับชำระหนี้ ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ 4 เด็ดขาด ศาลแพ่งมีคำสั่งจำหน่ายคดีเฉพาะ

ลูกหนี้ที่ 4 และพิพากษาให้ลูกหนี้ชดเชยชำระหนี้ตามสัญญากู้เงิน 111,231,513.69 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 109,000,000 บาท นับแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2540 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่เจ้าหนี้และชำระหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี 5,142,591.81 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15.75 ต่อปี นับแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2540 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2542 และอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี นับแต่วันที่ 1 เมษายน 2542 ถึงวันที่ 13 มิถุนายน 2542 และอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2542 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่เจ้าหนี้

ลูกหนี้ชดเชยนำเงินมาชำระเข้าบัญชีกระแสรายวันแก่เจ้าหนี้เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2540 จำนวน 150,000 บาท วันที่ 26 สิงหาคม 2540 จำนวน 99,620 บาท ให้นำไปหักชำระดอกเบี้ยก่อน ส่วนที่เหลือให้หักชำระต้นเงินทุกครั้งที่ชำระ ให้ลูกหนี้ชดเชยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนเจ้าหนี้ โดยกำหนดค่าทนายความ 15,000 บาท ค่าขออื่นให้ยก ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลูกหนี้ชดเชยชำระดอกเบี้ยตามสัญญากู้เงินและสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีนับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 18 สิงหาคม 2542) เป็นต้นไปในอัตราดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้ตามประกาศของเจ้าหนี้ที่ประกาศไว้แล้วก่อนวันฟ้องและจะประกาศให้มีผลบังคับต่อไปภายหลังฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่เจ้าหนี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ตามที่ขอ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ภายหลังศาลฎีกามีคำพิพากษาให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ 4 เด็ดขาด เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่า มูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันสัญญากู้เงินและสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ 4 เด็ดขาด ไม่ต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 94 เมื่อมูลหนี้ตามสัญญากู้เงินและสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีซึ่งเป็นหนี้ประธารณ ศาลแพ่งมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ชดเชยชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เท่าใดแล้ว ลูกหนี้ที่ 4 มีฐานะผู้ค้ำประกันจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันอันเป็นหนี้อุปกรรมเกินกว่าหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว ข้อโต้แย้งของลูกหนี้ที่ 4 ฟังขึ้น ส่วนข้อโต้แย้งประการอื่นของลูกหนี้ที่ 4 และข้อโต้แย้งของเจ้าหนี้รายที่ 6 ที่ 83 และที่ 84 ฟังไม่ขึ้น แต่เมื่อลูกหนี้ชดเชยชำระหนี้ตามสัญญากู้เงินแล้วผิมนัดไม่ชำระเงินตามสัญญาโดยชำระดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2540 จำนวน 3,750,047.94 บาท คงเหลือต้นเงิน 109,000,000 บาท เนื่องจากสิทธิเรียกร้องดอกเบี้ยที่ค้างชำระมีกำหนดอายุความ 5 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33 (1) เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 เป็นเงิน 109,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 30 มกราคม 2545 (วันคิดดอกเบี้ยย้อนหลังจากวันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดขึ้นไป 5 ปี) ถึงวันที่ 29 มกราคม 2550 (วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด) คำนวณดอกเบี้ยได้ 81,750,000 บาท รวมเป็นเงิน 190,750,000 บาท และเมื่อลูกหนี้ชดเชยได้ทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้วส่งจ่ายเช็คเบิกเงินและนำเงินเข้าบัญชีเรื่อยมา โดยชำระดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2540 จำนวน 99,620 บาท คงเหลือต้นเงิน 5,013,586.06 บาท เนื่องจากสิทธิเรียกร้องดอกเบี้ยที่ค้างชำระมีกำหนดอายุความ 5 ปี ตามมาตรา 193/33 (1) เจ้าหนี้จึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 เป็นเงิน 5,013,586.06 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 30 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2550 คำนวณดอกเบี้ยได้ 3,760,189.55 บาท รวมเป็นเงิน 8,773,775.61 บาท รวมมูลหนี้ค้ำประกันตามสัญญาทั้งสองเป็นเงินทั้งสิ้น 199,523,775.61 บาท เจ้าหนี้ขอมากไป 86,830,364.22 บาท จึง

เห็นควรให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ในมูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นเงิน 199,523,775.61 บาท จาก กองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 130 (7) โดยมี เงื่อนไขว่าหากเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ขั้นต้นไปแล้วเพียงใด ให้สิทธิในการได้รับชำระหนี้ ลดลงเพียงนั้น ส่วนที่ขอเกินมาให้ยกเสีย ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับ ชำระหนี้ตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดี ล้มละลายวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ว่า ดอกเบี้ยค้างชำระนับแต่วัน ผิดนัดตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีตามที่ลูกหนี้ที่ 4 ค้ำประกันขาดอายุความแล้ว หรือไม่ เห็นว่า แม้สิทธิเรียกร้องสำหรับดอกเบี้ยค้างชำระจะมีกำหนดอายุความ 5 ปี ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33 (1) หนี้ตามสัญญากู้เงิน บริษัทrix เรียวล เอสเตท จำกัด ลูกหนี้ขั้นต้นผิดนัดตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2540 และหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกิน บัญชี ลูกหนี้ขั้นต้นผิดนัดตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2540 สิทธิเรียกร้องสำหรับดอกเบี้ยค้างชำระใน หนี้เงินกู้จึงเริ่มนับถัดจากวันที่ 24 มิถุนายน 2540 และในหนี้กู้เบิกเงินเกินบัญชีจึงเริ่มนับถัดจาก วันที่ 26 สิงหาคม 2540 เป็นต้นไป แต่ปรากฏว่าเจ้าหนี้ได้ฟ้องลูกหนี้ขั้นต้นให้ชำระหนี้ต้นเงินและ ดอกเบี้ยที่ค้างชำระเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2542 ในจำนวนการสอบสวนของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อายุความย่อมระงับสูญหายลง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (2) เมื่ออายุความระงับสูญหายแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนหน้านี้จึงไม่นับเข้าใน อายุความตามมาตรา 193/15 วรรคสอง การที่อายุความระงับสูญหายเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น ย่อมเป็นโทษแก่ลูกหนี้ที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันด้วย ตามมาตรา 692 ปรากฏว่าคดีที่เจ้าหนี้ฟ้อง ลูกหนี้ขั้นต้นให้ชำระหนี้ ศาลแพ่งอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2547 โดย คู่ความมิได้ฎีกา คดีย่อมถึงที่สุดในวันที่ 22 กันยายน 2547 อันเป็นเหตุที่ทำให้ อายุความระงับสูญหายสิ้นสุด ณ เวลาดังกล่าว จึงให้เริ่มนับอายุความใหม่สำหรับลูกหนี้ที่ 4 ตั้งแต่ เวลานั้น ตามมาตรา 193/15 วรรคสอง เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ค้ำประกันจากกอง ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2550 จึงยังไม่พ้นกำหนดอายุความ 5 ปี สิทธิเรียกร้องสำหรับดอกเบี้ยที่ค้างชำระตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี ซึ่งลูกหนี้ที่ 4 ค้ำประกันไว้จึงยังไม่ขาดอายุความ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิได้รับชำระดอกเบี้ยได้ หากเจ้าหนี้มีสิทธิได้รับ ชำระดอกเบี้ยย้อนหลังจากวันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดขึ้นไป 5 ปี ตามความเห็นของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และคำสั่งศาลล้มละลายกลางไม่ อุทธรณ์ของเจ้าหนี้ฟังขึ้น อย่างไรก็ตาม ความรับผิดชอบของลูกหนี้ที่ 4 ในเรื่องต้นเงินและดอกเบี้ย ย่อมจำกัดเพียงไม่เกินความรับผิดชอบของ ลูกหนี้ขั้นต้นที่มีต่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานับถึงที่สุดในคดีของศาลแพ่ง คดีหมายเลขแดงที่ ๕.5308/2545 เท่านั้น ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีความเห็นตามข้อโต้แย้งของลูกหนี้ที่ 4 แต่ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้โดยมิได้กำหนดเงื่อนไขส่วนนี้ไว้ ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรวางเงื่อนไขให้ถูกต้อง พิพากษาแก้เป็นว่า อนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ใน มูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันสัญญากู้เงินเป็นต้นเงิน 109,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2540 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2550 (วันที่ศาลฎีกามี คำพิพากษาให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด) แต่ต้นเงินและดอกเบี้ยคำนวณแล้วมิให้เกิน 265,960,000 บาท ตามอุทธรณ์และในมูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี เป็นเงิน 5,013,586.06 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2540 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2550 (วันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด) แต่ต้นเงินและดอกเบี้ย

คำนวณแล้วมีให้เกิน 7,089,760.14 บาท ตามอุทธรณ์ จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 4 โดยมีเงื่อนไขเพิ่มเติมด้วยว่า ให้สิทธิในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ไม่เกินกว่าความรับผิดชอบของลูกหนี้ชั้นต้นตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลแพ่ง คดีหมายเลขแดงที่ ธ.5308/2545 นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งศาลล้มละลายกลาง คำอุทธรณ์ยอมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

อนันต์ วงษ์ประภารัตน์ · ทศนีย์ จั่นสัญญาชัย ธรรมเกณฑ์ · อติศักดิ์ ปัตรวลี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3104/2558>